

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : Dr. Mazhar Osman Uzman

AYLIK TIB
MECMUASI

Adres : İstanbul, Cağaloğlu 23

Tıbbiyeliler bayramında söylenen

M. O. Uzman

Tıbbiyeliler bayramı, Türkiyede tıbbiyenin yüz on yaşa girdiğini hatırlatan gün... Tarihe pek haklı olarak kıymet verilen bu asırda tıp tarihine de hisse ayırmak ve bunu millileştirmek... Bunların hepsi güzel şeylerdir.

Senelerdenberi tıbbiyelilerin an'ane halinde tekrar ettiği bu bayrama hersene iştirak ederim, mesleğimin bayramı diye sevinirim, benim okuduğum mektepte, benle aynı dersleri okuyan, hayatında benim gibi bir mefkûre arkasında çocukluğunu gençliğini geçirenlerin yaptığı bayramda sevinmeğe benim de hakkım var. Bu gün doğduğumuz günü değil, doktoruz diye sevindiğimiz, öğündüğümüz günü kutluyoruz... Bir yıl daha tekâmülümüzü, bir yıl daha hayata terakkimizi gösteren günü... Her sene bugün bayramlaşmak için Fakültenin salonuna toplanırız. Her sene hayata, tıp hayatına yeni hazırlananların himmetile meydana gelen bu bayram gününde, bu sakafın altında genç, ihtiyar her hekime yer bulunur. Bir aile çocukları gibi birbirimize daha ısınırız. Böyle merasimde iştirak etmesi mutlak sözlerin ne olacağını bildiğimiz halde her iştirakimiz bizde yeni bir heyecan ve neşe uyandırır, gençler de ihtiyarlar da coşar, yaşlılar söyler, gençliği metheder, gençler söyler, eskilere şeref tacı giydirir.

Bu bayramda gençlik bu sene bana da söz

verdi, bayramınıza ait ihtisasını sen de söyle dedi. Ne söyleyebilirdim, yahut ne söylemeliyim. Şerefli tarihimizden çok bahsedildi ve daha kim bilir ne kadar söylenecek... Hem benim tarih bilgim de o kadar yukarı değil... Ben de arkamda karanlıklara karışan tarihi elimdeki sönlük lâmba ile aydınlatmağa çalışacağıma önümde yeni yazılmağa başlayan tarihi kutluyayım. Evvet...bu gün ufuktan güneş gibi yükselen yeni bir tarih görüyorum ki o pek şerefli mazimizi gölgede bırakacak derecede yükselecek, şanlanacaktır. O tarihi ey gençler siz yazmağa başladınız...Türk tarihi Yeni Tıp Fakültesile, yeni genç hekimlerle pek haklı olarak öğünecek, bize pek büyük savaşıla, lâhuti bir fevkalâdelikle bu memleketi kurtarıp verenlerin emanetini koruyacak bu vatani şenlendirilecek, yükseltecek, Tıp çöşüşile bu toprakları mes'ut edecek bu yapıcılarım sizler, sizlerden sonrakiler olduğunu düşünüyorum ve bu muvaffakiyeti şimdiden kutluyorum...Vakıa bunu görmek ve istidâl etmek büyük bir kehanet değil, sizi öyle takdis ediyorum ! tarih sayfalarını karıştırmak için geçmişe bir kafa çevirmek zabmeti lâzım, halbuki istikbal görmek için bu kadar külfetede hacet yok. Çünkü gözlerimiz önümüzde.. bir kaç senelik ilerleyiş te gözlerimizin önünde... Bu günün parlaklığı en kısa görünle-ringözünden kaçmayacak derecede... Bunu kim inkâr edebilir?.. şüphe ve tereddüt edenler varsa gelsin, görsün. Üniversitenin kapısı herkese açıktır. Orada nasıl çalışıldığını görenler böyle giderse pek yakında dünyanın en müterakki

memleketerile boy ölçüşecek dereceye gelmeğe namzettir demekte tereddüt etmeyecektir.

Bu günün Üniversitesinde nasıl çalışıldığını da söylemek istemiyorum. Onu benden daha salâhiyettar olan zatlar muhterem Rektörler ve Dekanlar mutat belîğ ve vakıf lisanlarile bir çok vesilelerle anlattılar. Ben mahdüt ve mütevazî fasahatimle bu günün Tıp Fakültesinde yetişen gençlerden ana vatanın ve insanîyetin neler beklediğini söylemeği programıma koydum. Vakıta bunun cevabı pek kısadır, mektep sıralarında olgunlaşan dimağlar kendilerinden neler beklediğini pekâlâ bilir... İşte ben de o bilinen şeyleri eski bir hekim gözüle, hayat görgüsüle yeniden incelemek ve sizle bu mevzu üzerinde bir defa daha hasbihal etmek istiyorum.

Gençler!.. Bizim san'atımız yapıcılıktır. Biz yıkıcı değiliz. Yıkım günlerinde bile biz yıkım zararlarının önüne geçmeğe çalışanlardanız yıkılmak kolaydır, yapmak güçtür. Bir cılız kurşunla bir insan ölüyor, lâkin bir adamın yetişmesi için ne emekler veriliyor. Onun için işimiz çok çetindir, lâkin hayatı beşeri kurtardığı, insana sağlık vermeğe yaradığı için en mukaddes bir meslektir. Çetinliği derecesinde sevimli ve sayın bir san'attır. Bu san'at yüzünden muztarip beşerle temasta bulunuyoruz, insanların en bedbaht zamanların yardımlarına koşuyoruz, bedbahtlar büyük teselliyi bizden bekledikleri için hekimlik kudsidir. Bizim bir hastayı kurtarmak için verdiğimiz bilgi asırlarca âlimlerin çalışarak, fedakârlık ederek yarattıkları bir san'atın; büyük bir mihnetle, en aşağı rubu asırlık emekle öğrenilmesile elde edilmiştir. Paha biçilmez, maddî ve manevî hiç bir şükranla ödenmez bir eyilliktir. Eski tabirce şahından gedasına kadar her kes hekimin ilmine muhtaçtır. Hekim her yerde, her asırda büyük tanınmış, muhabbet ve hürmet görmüştür. En aris

tokratik saraylarda bile hekimin bir mevkii mübeccili vardır. Lâkin yaşadığımız demokratik hayatta hekim ve mevkii her zamandan yüksektir, hekimliğin bir memlekette faaliyet sahası tarif edilemeyecek derecede geniştir.

Bilirsiniz ki oldu olası hekimlik din için, siyaset için propaganda vasıtası olmuştur. Çünkü hekimlik kadar kalpleri kazanan, insanları minnet ve şükranla bağlayan bir vasıta yoktur. Viedanlara hitap etmekle iktila etmesi icabeden dinlerin hepsi adeta kendine inandırarak, muhabbet kazandırmak için bekimliği alet etmişlerdir. Hıfzussıhha kaidelerini din akideleri içine karıştırmışlar, hatta salikleri, hastaları perhiz ve okuyarak ufleyerek tedavi ile mucizeler göstermeğe çalışmışlardır. Halâ bu gün bile hastaların çoğu, bahusus iptidai milletlerde hocaların papasların elindedir, Din kendine kuvvet bulmak için hekimliğin telkin tedavisinden istifade etmiş ve ona dini bir renk vermiştir. Her yerde hıristiyanlığı neşre giden misyonerlerin ihtida için kullandıkları en büyük sıfah yine hekimlik değil midir? İhtiyarlara çocuklara bakmak, yaralıları bakmak, hastalara bakmak... sör deşaritetler hekimliğin zahmetlerine dini propaganda için katlanırlar. misyonerler, sörlere gittikleri yerlerde dispanserler, hastahaneler açarak muztarip beşerin elemelerini azaltırlar, gönüllerini alırlar, onlara kendilerini ve kendilerini böyle şefkat dağıtmağa teşvik eden dinlerini sevdirmeye çalışırlar. Siyasette de böyle değil mi? Vaktile imparatorluğu muzu parçalamak için Suriyede, Şarkî ve Orta Anadoluda Arnavutlukta, Makedonyada çeşit çeşit milletlerin hükümetlerin dispanserleri, hastahaneleri vardı. Bunlar zahirde ne siyasî propaganda yaparlardı, ne de kimseyi metbu hükümetleri aleyhine teşvik ederlerdi. Lâkin halkı yaptıkları tıbbî eyiliklerle ilimlerine, milletlerine, hükümetlerine bağlarlardı, hürmet ve nüfuz kazanırlardı. Asrî siyasette bir memle-

keti istilâ için propaganda vasıtaları mektep ve hastahanedir. Bunun tecrübesini biz acı acı gördük, halâ gören milletler de var. İtalyanın şimalinde Bolzano denilen şehirde bulunduğum vakit yaptığım tetkikte asırlardanberi Avusturyanın idaresinde olan bu memleketin pep kısa bir zamanda o kadar kökünden İtalyanlaştığını hayretle gördüm ... Bu da ne sayede bilir misiniz ? Bolzanoda mektepler her genç İtalyanlaştırmış, Avusturya zamanında küçük bir kasaba iken şimdi vilâyet merkezi olarak bir çok bilgi adamların propagandası altına girmiş ve daha ilk günlerde o sahaya iki bin İtalyan hekimi gönderilmiş...

Birkaç sene evvel Pariste açılan Ekspozisyon kolonyalı'lı gezerken her koloni için can veren asker ve kumandanandan ziyade her kes sıcak iklimlerde çadırlar içinde açılan dispanserlerde ısıtmadan, uyku hastalığından, tifodan, dizan teriden, çiçekten, frengiden kırılan yerlilere nasıl yardım edildiğini, yerli gençlerin laboratuvarlarda nasıl yetiştirildiklerini gösteren resimleri hayret ve takdirle seyrediyordu. O koloniyi alanın ve ana vatana bağlayanın hekimlerin bu fedakârlığı olduğunu gördüm inandım. Büyük bir feragati nefisle ölen hekimlerin resimlerinin olduğu daire hürmetle, şapkalar açılarak geziliyordu. Bu gün Fas'lar, Çad gölü kenarları, Tonkin'ler, Madagaskarlar Fransızlaşırken şüphesiz silâh ve kuvvet büyük rol oynamıştır. Lâkin o memleketlere askerden evvel hekimliği sokmuşlar, askerin rolü bitince yine o memleketleri hekimlik yavaş yavaş zaptetmiş, mamur etmiş, yaşatmış !...

Hekimlik güneş gibidir. İyiyi de, kötüyü de nurlandırır, dosta da düşmana da aynı surette feyz ve hayat verir. İşte onun için her millette, her zamanda şerefli bir meslek sayılmıştır, salikleri adeta fevkalbeşer tanılmış, onlardan beşerin vüsu fevkinde hizmetler, feragatlar, yararlıklar beklenir. Belki çok defa bu kadar ölçsüz isteyişten

müteezzi oluruz. Lâkin bilmeliyiz ki muzurdurlar. Çünkü halk bizde fevkalbeşer bir kudret tasavvur ediyor, temenni ediyor. Çünkü bizim bilgimiz insanlara saadet, huzur, sıhbat hayat bahşeder. Çünkü muvaffakiyetimiz bir ailenin, bir memleketin, hatta bütün insanlığın meşum mukadderatını değiştirir.

Düşününüz, gençler... Kudurması yüzde yüz muhakkak olan binlerce adamı keşfettiği bir aşıla kurtaran Pastör mü eizzedendir, yoksa dini kendisinin refahına, halkın karanlıkta sürünmesine alet eden bir yobbaz mı?... Milyonlarca çocuk analarının kucagında difteriden boğulup ölerken kimin üfürüğü bir tanesini kurtardı? Difteri serumunu yaradan *Behring* le *Roux* dan mukeddes insan olur mu? Yirmi yirmi beş yaşındaki anaların yarısı lohosa hummasından ölerken ne albastılar, ne nüşhalar bu işe çare bulamamıştı. Halbuki genç bir Macar Dorktoru *Semmelweis* intanı nüfusunun sebebinin sırf klinikteki görgülerile tanıttı, bu gün her sene doğuran yüz binlerce milyonlarca genç ana sağ kalıyorsa sağlığını *Semmel Vays* e medyundur. Bundan büyük adam olur mu? Mühlik fakriddem habisten korkmadığımız bu günde *Minot* yü, eskiden pek bedbaht bir hayat ve akibete namzet şeker hastalığına karşı ensulini bulan *Banting* i, nihayet daha on on iki sene evvel her teşhis koyduğumuz Paraliz General' liye ölüm pasaportunu beraber imzalamaya mecbur kaldığımız halde bugün Malarya terapi ile yarısından fazlasını kurtarmağa muvaffak olan *Vagner Von Yavreg* i, içimizdeki gizli derdleri gösteren *Röntgen* leri, *Wassermann* ları lâyuhti papalardan, müftii enamlardan aşağı mı tutacağız ...

Keşif kolay değildir, kâşif kolay yetişmez. Binlerce Üniversitede yüz binlerce âlim çalıştığı halde yeni bir şey bulmak içlerinde bir kaçına, o da pek az fırsatla vakı oluyor. Biz onu şimdiki Üniversiteden hemen bekleyemeyiz.

Lâkin yeni organize olan Üniversitemiz âlim yetiştirmek için hazırlanıyor, bizde böyle büyüklerin yetişeceğine, hatta bu zamanın pek uzak olmadığına kaniim.. Lâkin her kes keşif arkasında koşacak değildir. Bulunanları eyi tatbik etmek işte bugünkü hekimden insanıyetin beklediği... Teşhisi yerinde yapmak, ilâci yerinde vermek, gayet temiz ameliyat yapmak, tıbbın bütün harikalarını hastalarında tatbik ederek kurtarmağa çalışmak ...

Bize hayatını tevi eden en kıymetli varlığını emanet ediyor demektir. O emaneti kendi canı, en sevdiğinin canı gibi korumak, her hizmeti ihmal etmemek, sadakat ve şefkatı fen ve hazakata ile beraber sarfetmek bugünkü hekimin irfan ve vicdan borcudur. Bunda küçük bir gaflet ve ihmal irfanımıza nankörlük olduğu kadar vicdanımızda da bir azap verir. Sizin her birinizi böyle irfan gafletinden ve vicdan azabından taliiniz korusun... Genç meslekdaşlar !

Hekimler yalnız çağrıldığı hastaya reçete yazmakla ilmi ve vatani vazifelerinin bittigine kail olmamalıdır. faaliyetimizi tevsî edeceğimiz, pasif vaziyette kalmayarak faaliyetle iştirak edeceğimiz pek çok yerler daha vardır. Bu günün hekiminin içtimai vazifeleri ve rolleri saymakla bitmez. Hele bizim gibi muhafazakârlıktan yeni çıkmış, terakki ve teceddüde bütün kuvvetile samimi atılmış bir millette doktorlarımıza daha bir çok hizmetler teveccüh ediyor. Biz pasif vaziyette durur ve daima bize müracaat etsinler diye beklersek memleketin terakkisinde, nüfusun tekkessüründe, halkın refahında bizden umulanların, beklenenlerin çoğunu ihmal etmiş sayılırız. Bugün tıbbın el uzatmadığı hiç bir bilgi, hiç bir iş yoktur. Bakınız, bizde amele doktorluğu bile yeni teessüs etti. Lâkin görüyoruz ki rolümüz sade müracaat eden hastaları tedavi etmek sanıyoruz... onları hasta etmemek için yaşamının usullerini öğretmek, aile hayatlarına yardım etmek henüz

ıştığımızdan hariç kalıyor. İşe bidayetten başlayalım. Mektep hekimliği... Bunun lüzumunu henüz mekteplerin çoğu anlayamıyor, anlayanlar da hasta olan çocuklara bakmaktan ibaret sayıyor. Mektep hekimi en mühim bir klinik sahibi demektir. O mektebin hava, güneş, su, gıda sıhhi şartları, dersanelerin, teneffüşanelerin hali, oyun yerleri gibi umumi hijyenile sıhhi alâkadan sonra her gencin bir sıhhi dosyasını tutmak, boyunu, sıkkatini, sıai teneffüsüyesini, kalp, teneffüs ve sair abşşa muayenesini, dişlerini, gözlerinin her birinin kaçır metreden gördüğünü ve kulaklarının ne kadar mesafeden işittiğini, bademciklerini, göz kapağı hastalıklarını, zekâsını (dikkatini, hafızasını her şeyini psikolojik muayeneden geçirerek) kaydetmesi ve bunu takip etmesi lâzımdır. Bir çocukta ufak bir hararet olunca, biraz boğazı şişince hemen teerit ettirecek, bakteriyolojik muayeneyi yaptırarak, aileleri sıhhati hakkında tenvir edecek... İşte mektep hekimliğinden bu anlaşılır. Böyle bir sayii gören mektep idaresi de, aileler de bir mektepte her şeyden evvel bir hekime ihtiyaç olduğunu anlarlar ve insanlar bakımı ta dersane sıralarından öğrenir, böyle yetişenler hekimden ve hekimlikten daima istiane eder. Taburlarda hizmet eden genç tabipler tıpkı bir mektep hekimi gibi genç askerleri ölçer, muayene eder, aşılarını yapar, sık sık sıhhatleriyle alâkadar olur, onlara sarî ve gençlik hastalıklarından korunmanın yollarını öğretir, bilhassa böyle hastalıkların ailelere yapacağı fenalığı tanıtır, her askere harp zamanında hayatını muhakkak bir ölümden kurtaracak pansuman paketini kullanmasını, gangren ve kazıklı humma aşılının ne olduğunu öğretir. İlimden zarar görülmez, hekim muayene zamanlarında konferanslarla genç zabıterleri, askerleri irşat ederse bunların hepsi gittikleri yerde bilgilerini dağıtırlar, tatbik ederler nüfus bununla artar, memlekette en mühim

hastalık diye teşhis ettiğimiz cehalet te böyle sıyrılır. Babusuk hekimliğinin en büyük düşmanı olan kayıtsızlık, üfürükücü ve şarlatanlık bu suretle tükenir ...

Anadoluya gönderilen her hekim büyük vatani bir vazife ile gittiğini bir dakika hatırlanarak çıkarmamalıdır. Halkı temdin edeceğiz, halka yaşamasını öğreteceğiz. Yeni rejimi halka sevdireceğiz, halka çok faydalı olmağa savaşaacağız, belediyesine de, köyüne de karışacağız, Tecavüzkar ve etrafı ürküdecek surette değil bir misyoner gibi feragati nefisle, nezakette, sabır ve tahammülle bu işi başaracağız. Halk her memlekette olduğu gibi en basit temizliğe bile vakıf değil... Tarihe karışacak kadar hizmetlerle yükselmiş başka memleketlerin halkçı doktorları ellerinde kalın baston ve ayaklarında çizme ile köy köy dolaşıyorlar... Köylüye pençeresini nereden açacağını, apteshaneyi nasıl ve nereye yapacağını, hatta ineği koyunu sağarken elini nasıl yıkayacağını, yerde yatmayı odundan tahtadan bir kerevette karyolada yatacağını, bir güğüm taşırken veya dikiş dikerken kızların bel kemiklerinin eğilmemesini, patates ve sebze dograrken yere çömeleceğine bir tahta masada soymanın ne kolay olduğunu öğretiyorlar, köy köy dolaşarak hastalara bakıyorlar, eyi olmanın yollarını sağlık veriyorlar.

Doktorlarımız adeta konforu noksan, ahali cahil diye her kese küserek bir köşeye çekilmemeli. Sizden daha konforlu memleketlerde ve mekteplerde yetişmiş binlerce Avrupalı meslekdaşınızın sizin gibi yine sizden olan bir kardeş memleketinde, ana vatanda değil Afrika, Asya ve Avustralyada vahşiler arasında cehennem sıcaklığı içinde her konfordan, her medeniyet zevkünden, hatta adam yüzünden uzak yaşamağa katlanarak memleketlerine hizmet etmeğe, mesleklerinin verdiği şerefi benimsemeğe ve insanlıkta yükselmeğe çalışmakta olduklarını bir dakika hatırlamadan çıkarmayınız, biliniz ki gittiğiniz

yerde halkı hakir görmemek ve sevmek borcunuzdur, lakin avamperestlik edeceğim diye hekimliğin yüksek şerefinden de fedakarlıkta bulunmayınız. Meselâ işret kullanmayınız, âdi eğlence yerlerine gitmeyiniz, hekimliğin ciddiyetini ve kibarlığını muhafaza ediniz. Siz gittiğiniz yerde ilmi bir cemiyet hayatı kurunuz, can sıkıntısıyla ne yapacağını bilmeyen, içkiye ve oyuna kapılmışlar varsa onları çağırınız, rotaria cemiyetlerinde olduğu gibi her kes kendi şubesinde muayyen zamanlarda konferanslar verdirecek umumi kültürü yükseltmeğe çalışınız. Medeniyetin en büyük şırası cemiyet halinde yaşamaktır, bunlara ön ayak olacak siz doktorlarsınız. Siz her aile ile temasta bulunacaksınız, harimlerine hürmet edecek, ızdıraplarına ortak olacaksınız. Sizi ne kadar ahlâkan yüksek görürlerse itimatları o kadar artar. Taşra hayatlarında bilgi yok, cemiyet hayatı yok, işsizlik ve tenbellik var. Eyi doktor meşgul olacak daima iş bulur. Dispanserler açar, cemiyetler yapar, spor hayatını canlandırır, mekteplerde konferanslar verir. Bulunduğu memlekete bin türlü faydası dokunur. Evindeki hizmetçiyi bile adam akıllı yetiştirmek bir yurt severliktir.

Gittiğiniz yerlerde meslekdaşlarınıza çok hürmet ediniz. Onların halk arasında kadirlerini küçültecek sözden ve imadan çok sakınız. Böyle kötülükten bir şey kazanılmaz, Bilâkis çok kaybedilir. Halka hekimliğin faydalarını ameli surette, misal göstererek anlatmakla hem halka, hem insaniyete, hem kendi menfaatimize hizmet etmiş oluruz. Zaten hekimliğe karşı itimat yeni filiz vermeğe başlıyor, bir çok yerlerde hekim yüzü görmeyenler görenlerden kat kat çoktur!... Hekimler ahlâkca zaaf gösterirlerse büsbütün itimad kaybederler. He kimler arasında tıp gibi yüksek bir tahsil ve terbiyenin icabettiği tesanüt olmalıdır. Düşünmelisiniz ki İstanbul gibi yedi yüz bin kişilik

halkın içinde henüz hekim yüzü görmeyen ve bununla adeta iftihar eden yüz binlerce kimse var. Halbuki hekim hastaya lâzım olduğu kadar sağlama da iyi bir müşavirdir, daima lâzımdır. Hayatın kıymetini bilen, eyi terbiye gören adam vücudünü kontrol için bile sık sık hekime müracaat eder. İstanbuldaki doktorlara gelen halk daima mahdut sınıf, mevcudun belki beşte biridir. Binaenaleyh hekimliğin neye yaradığını ve yarayacağını halka anlatırsak birbirimizi istirkaba hacet kalmaksızın daha bir kaç misli hekime iş bulunur. Bizim en büyük rakiplerimiz ehlinin cehli, ve bu cehil yüzünden üfürükçüler ve okuyuculardır. Otuz iki senelik de vamlı kalem ve dil mücahedelerimle kendi şubemde ne derece az muvaffak olduğumu ben bilirim. Benden sonra gelen şubemdeki nesle de epey uğraşacak iş bırakmağa mecbur kaldığımı da muterifim. Daha halâ «şu hastamı muayene et doktor, sütüne bırakıyorum, sinirse tedavi et, akıl hastalığı ise eyi saatte olsunlara karışmıştır, ona senin aklın ve ilmin ermez; manevi ilme müracaat edeceğim, okutacağım» diye yüzüme karşı ilmime hakaret eden, tıbbi-

mıza inanmayan cahillere tesadüf etmekteyim. Görülüyor ki İstanbulda bile yapılacak çoktur. Lâkin işin büyüklüğünü görüp te yıllarsak bu memlekete bizden beklediğini vermiş olmayız, daha pek çok seneler geri kalırız. Hakiki vatanperverlik budur. Hükûmet ve milletin ne azim fedakârlıkla bu mes'ut günleri elde ettiğini, Türk gençliğini ciddi bir ilim silâhile tehzil ederek memleketi nurlandırmak için bu Üniversiteyi ne külfetlerle açtığını ve ilerletmeğe çalıştığını hiç bir vakit unutmayınız. Ey Cümhuriyet rejiminin sadık çocukları, ey İstanbul Üniversitesi gençleri, tıbbın mütevazi kahramanları!..Tekrar ediyorum halkı hükûmete bağlayacak, rejimi sevdirecek bağların başında hekimlik vardır. Siz bunun havarısınız. İşte vatanın sizden istedikleri... Sizin himmetinizle halk me denileşecek, nüfus çoğalacak, sıhhat ve afiyette olacak ve yeniliğe ısınacak... Sizin gayretinizle halkın kalbi bir kat daha teshir edilecek, beyinler nurlanacak... Şimdiye kadar olduğu gibi tarihimiz her zaman Türkiyeyin saadetine, ümrânına, irfanına çalışın evlâtlarının ön sırasında hekimlerin isimlerini iftiharla anacak!..

Prof. Dr. Ernst Magnus — Alsleben

Ankara Nümune hastanesi dahiliye hekimliğine getirilmiş olan Prof. Dr. Ernst Magnus Alsleben'in 4 Birinci Kânun 936 da Ankarada Grip Pnömonisinden vefat ettiğini duymuştuk. Ankarada yüksek ilmürfanile güzel seciye ve etvarile büyük bir sempati uyandırmış olan Profesörün vefatından muhiti pek müteessir olmuştu. İstanbul Üniversitesi kulak seririyatı ordünaryüsü Helman ricamız üzerine müteveffa hakkında atideki satırları göndermek nezaketinde bulunmuştur. Gerek Prof. Magnus'un muhterem ailesine ve gerek dostlarına taziyet eyleriz:

•Magnus Alsleben 10 Temmuz 1879 senesinde Berlinde doğmuştur. Seririyatçı Naunyn ve Von Krehl, Patolog Von Recklingshausen, fizyolog Hofmeister, cerrah Madelung gibi yüksek ilim adamları yetiştirmiş olan ve Almanyanın en parlak üniversitelerinden biri sayılan Strassburg'da doktorluğu tahsil etmişti. İhtisasında yüksek bir tekâmül göstermiş ilim mahafilinde tanınmış ve sevilmiş bir sima idi.

1906 da Magnus Alsleben Yenada Dietrich Gerhard'm polikliniginde asistan oldu. İhtisasını burada kararlaştırdı. Gerhard'la 1907 de Bazele gitti ve burada dahiliyesini hazırladı. 1911 de Würzburg kliniği şefliğine tayin edilen şefini takip etti. 1915 senesinde kendisine fahri profesörlük ünvan ve derecesi tevcih edildi. 1920 de yine aynı ünvan ve derece ile Würzburg polikliniği müdürlüğüne tayin edildi. 1928 de fevkalâde profesörlük derece, ünvan ve hukuku verildi. 1 Ağustos 1914 Teđrinisani 1918 ze kadar cihan harbine iştirak etti. Evvelâ sertabib ve sonra erkânı harbiye doktoru olarak garp cephesinde hizmet etti. Fevkalâde hizmetlerine mükâfaten birinci ve ikinci rütbe demir-salip nişanile taltif edildi.

Magnus Alsleben dahiliye ve asabiyenin her sahasında çalıştı. Sayiini bilhassa anatomik ve tecrübevi fiziyoledi üzerine teksif etti. Temas ettiği mese'elerin hüsnü intihabında çalışkanlığında, tekâmülünde geniş görüşlerinde büyük bir dirayet ve kabiliyet göstermiş tir. Yüksek ve fevkalâde bir merak ve sevgi ile kalp hareketlerinin etüdüna kendisini

vermişti. Bir çok eserlerinden başka «Vorlesungen über innere Medizin» isimindeki yüksek kıymetli talebe için bir kitap yazmıştır. Fennî ve ilmi işlerle iştiğal, tedris ile uğraşmayı kendisi için adeta bir tali sayar ve sevinçle çalışırdı. O çok yüksek bir muallimdi. İlmî düşüncülerinin inceliği, vezahatı ve sağlamlığı kendisini okadar çok beğendiren ders verme yeni metodunu adeta doğuranlar sırasına koymuştu. Bu metod ve ilmi değünceleri saye sinde verdiği dersler gayet parlak ve anlayışlı idi. Bunlar kendisinin tanınmasına büyük bir amil olmuştu. Mes'e'eleri yektarafılı görmez umumî bir nazarla mütalâa ederdi. Bilgisi, ciddiyeti mukayeseleri sayesinde gerek şubesinde gerek hocalığında yüksek bir seviyeye varmıştır. Wursburg'daki uzun çalışmaları yalnız kendisinde değil aynı zamanda büyük müşehhiz ve bir müsteşar olarak harice tanıtılmasına sebeb olmuştu. Doktor olarak yalnız hususî hastalarını değil aynı zamanda müracaat eden fakirlere de bakarak ilmini ve yüksek yüreğini bezlederek yüksek bir mevki tutmuştu. Teđrinievvel / 935 de Magnus Alsleben Ankara hükümetinin daveti üzerine Ankara Nümune Hastanesinin Tıbbî ve İdarî Müdür-

lügüng deruhte etti. Büyük bir gayretle ilmi tecrübelerini ve bilgisini yeni vazifesine hasretmişti. Maalesef kısa ve ağır bir hastalıktan sonra ani vefatı tecrübe ve bilgisinin o müessesede parlak neticeler göstermesine meydan vermedi. Magnus Alsleben'le asil ve yüksek bir karakter, çalışkan ve alicenap bir doktor kaybettik. Memleketimizde onu hepimiz unutmuyacağız. Ankaradaki kısa olsa da çalışması derin ve hürmetli bir hatıra bırakmıştır. Türkiye Cumhuriyeti merhuma yüksek bir saygı ve hürmet gösterdi. Şahhat Bakanı bizzat Nümune Hastanesinde yapılan merasimde bulundu. Cenazesi büyük bir merasimle tanıdıkları ve arkadaşları tarafından İstasyona kaldırıldı, oradan 12/12/1936 da Alman evanjelik mezarlığına defnedildi. Profesörün hatırası aramızda daima yaşayacaktır.»

— Geçen ay meslekdaşlarımızdan bir kaç kişi daha kaybettik. Birisi pek sevdiğimiz *Tevfik Hoca* idi. Askeri Tıbbiyeden kırk sene evvel çıkan *Tevfik Hüseyin* iptida Bağdad'a tayin olunmuştu. Meşrutiyette İstanbul'a geldi ve bilmüsabaka Harbiye Nezareti hesabına Almanya'ya gitti, son zamanlarında da mütekait ve Alemdar nabiyesi Belediye hekimi idi. *Tevfik Hoca* çok çalışkandı. Viyakova'nın mütercimi diye tanılır, eyi kalpli, mesleğini sever, nazik bir arkadaşımızdı.

— Kavaklı Bakteriyolog *Hüseyin Arif* de Tıbbiyei Askeriyeden otuz beş sene evvel neşet etmişti, Ortaköyde hekimlik yapıyordu. Mütevazı, nazik, terbiyeli bir arkadaşımızdı.

— Fatih dairesi eski Başhekim *Şahin* kırk bir sene evvel Mektebi Tıbbiyei Mülkiyeden neşet etmiştir. Son vazifesi Denizyolları İdaresi idi. Sakızıda vapurunda vazife başında ölmüştür. Senelerce bir çok fakir ailelerin hizmetinde bulunmuş, her kese kendini sevdirmişti.

— İstibdad devrinin İkinci Kolordu Edirne Hantanesi Operatörü *Artin Devletyan* da geçen ay vefat etti. Seksen yaşını aşmış olan meslekdaşımız Askeri Tıbbiyeden mezundu. Uzun seneler Edirne hastanesinde çalışmış, merhum müşir Vali Arif paşanın hizmetinde bulunmuştur. Balkan harbinde birinci kolordu ikinci fırka seyyar hastanelerinde Başhekimdi. Uzun bir ömür geçirmiş, pek çok kimselere hizmet etmiş olduğu için pek çok tanıdığı vardı. *Artin Devletyan* zahirde babacan, kendi halinde bir adam görünüyordu. Çok canlı ve çalışkandı, operatörlükte ve kulak hastalıklarında ihtisası olduğu gibi bütün terakkiyatı tıbbiyeyi de takip ederdi. Meslekdaşları kendini çok severdi... Ailelere de samimane hizmet ettiği için pek mergup olmuştu... Kadıköyünde cenazesi unutulmuş bir mütekait miralay ihtiyar doktorun değil, izzü ikbaldekilerine bile nasip olmayacak derecede parlak ihtifalle kalktı, dostları kendisinden eyilik gören yüzlerce aileler *Devletyan*'ın cenazesini takip ediyorlardı.

VALÉROSTABIL

Sinir hastalıklarının en müessir ilacı olan valerian kolaylıkla alınabilecek bir müstahzar haline konmuştur. Yüz gramında üç gram entre valerian ile alkoladomant olan bu formül sinirliğin çantalarında, ceplerinde, masaları üzerinde daima bulunmağa değer, günde üç çay kaşığından üç tatlı kaşığına kadar kullanılır.

TRICALCINE

LE

RECALCIFIANT CLASSIQUE

INDICATIONS

TUBERCULOSE

RACHITISME. SCROFULOSE

GROSSESSE. ALLAITEMENT

CARIES DENTAIRES

CONVALESCENCES

FRACTURES

Poudre, Granules, Cachets, Comprimés ve
Chocolatée halide

TRICALCINE OPOTHERAPIQUE

Dragées ve Granulés Halide

TRICALCINE

En kuvvetli mukkavidir

Laboratoire des Produits SCIENTIA. 21. rue Chaptal. Paris 9e A¹

BİOPLAZMİN

AMPUL

YUMURTA SARISI HÜLÂSSASI MADDEİ UZVİYEYİ FOSFORİYE
KOLESTERİN YABİS SAFRA HÜLÂSSASI
LENFATİZM, FAKRÜDEM, KLORÖZ, NEVRASTENİ DİMAĞ YORGUNLUĞU
HER KUTUDA 10 AMPUL 2 S.M. 5 AMPUL 5 S.M. VARDIR.

NERVİN

ELIXİR

VALÉRIANE, AUBEPİNE (GRATAEGUS OXYACANTHA) PASİFLORES.
SEBEBİ SİNİRDEN GELEN BÜTÜN RAHATSIZLIKLAR
GÜNDE 2-3 KAHVE KAŞIĞI SADE SU VEYA İHLAMUR İÇİNDE

KAŞE

POLYGLANDULAİRE

THYROÏDİNE, OVARİNE, HYPOPHYSE.

OBEZİTE, İPOGLANDULAİRE, TAMİS, YOKLUĞU NÖRASTENİ

GÜNDE 2-3 KAŞE ALINIR

EVURİN

GRANULÉ

AŞİT ÜRİĞİ KOLAYLIKLA MÜNHAL BİR HALE GETİRİR ÇIKARIR, MİDEDE FORMOL
HASIL EDEREK VÜCUDA TOPLANAN BÜTÜN MUZİR MADDELERİ DEZENFEKTE EDER,
TEMİZLER, BÖBREK, İHLİL, MESANE, KUM VE TAŞLARI, ANURİ, İDRAR YOLU İLTİHABI.

BİRAZ SU İÇİNDE 2-3 KAHVE KAŞIĞI

VALIDOBROMINE

**Sinir hastalıklarına karşı
rakipsiz ilâç**

Günde iki - dört komposto kaşığı

Batural

Kapsülleri

Sıkıntıya karşı ferahlık verir.

Baturyl

Kapsülleri

Çarpıntıya, baygınlığa, uykusuzluğa karşı müessirdir.

Brom Potasso Salt

Bromürün en güzel şekli.

Brom Sodo Salt

Bromürün en güzel şekli.

MİRONAL

Muzaddı teşennüç ilâçların mükerrer ve müteaddit tecrübelerden sonra teşrikile ihzar olunmuş bir şeklidir; mayı halindedir; lezzeti ve kokusu güzeldir, içilmesi kolaydır.

Nevrasteni

Histeri

Teşennücat

İhtilâçlar

Tikler

Uykusuzluk

Boğmaca öksürüğü

Asabî öksürükler

Menşei asabî cilt hastalıkları

Tamir bozukluğundan mütevellit

Asabî teşevvüşat

Başağrısı

Başdönmeleri

Günde 2 - 5 kahve kaşığı alınacaktır.

VALOMİNAL

Tababetin zicret ve ıztirara karşı son seneler zarfında muvaffakiyetle kullandığı devaların kemmiyet ve keyfiyet itibariile uzun tecrübelerden sonra meydana getirilmiş bir mecmuastır.

Çarpıntılar

Baygınlıklar

Başdönmeleri

Fenalık hissi

Sıkıntı

Küçük şişeleri cepte taşınabilecek şekilde olup iki defada alınacaktır; büyük şişeleri: bir defada bir çorba kaşığı alınacaktır. (Su içinde alınması muvafiktir).

Madenlerle kuvvetleştirme :

OPOCALCIUM

Doktor Guersant'ın

İradyesi (Vitamine D saf kristalize) :

Kaşe ve granüle halinde

Sadesi : Kaşe ve granüle halinde

A. RANSON
Dokteur en pharmacie
121 Avenue Gambetta
Paris (XX°)

Nümune ve edebiyatı tıbbiye
O. Aznavour Mahdumları
Bencibara han
İstanbul

Streptokok ve stafilokoklu
hastalıklar tedavisinde
önemli bir ilerleme

Prontosil

mükemmel

Chemotherapeuticum

Streptokok ve stafilokok esasına bağlı
bütün hastalıklarda parlak muvafık
kiyetler:

Angina, septik kızıl, yılançık, ortakula-
k iltihabından sonraki sepsis, doğumdan ve düşükten sonraki sepsis,
intani malsal iltihabi, mesane ve hu-
veyza iltihabi, pyuri, plevra empyemi,
furonkl.

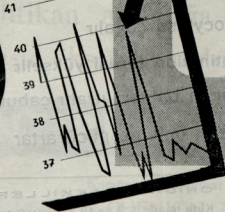
Intanı ve güç doğumlarda koruma
ve intanlarla ihtifalın önüne geç-
mek için.

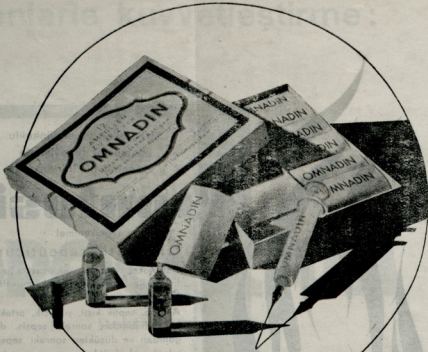
Ağızdan ve adale yolu ile kullanılır
ve iyi tahammül edilir

„Bayer“

Leverkusen (Almanya)

Omnadine

ile

phagocytose çoğalır

agglutination titresi yükselir

pathogen bakteri ıtrahı çabuklaşır

uzviyetin önleme gücü artar

ORIGINAL ŞEKİLLER :

Kutu içinde 1, 3 ve 12 ampul \times 2 cm³.

Klinik için : kutu içinde 50 ve 100
ampul \times 2 cm³.

Doktor en pharmacie
131 Avenue Gambetta
Paris (XXI)

Beşiktaş
Bendibara Han
İstanbul

Öksürük

Müziç ve vecanak öksürükler, hele zatülşezen, zatülhançere, zatülbel'um veya iltihabı kasabat zatülcenb veya zatürrie ile müşterek olursa *Antiphlogistine* le tedavi edildiği vakıt fevkalâde mes'ud neticeler alınır, ne kadar sıcak tatbik olunursa hasta o kadar güzel tahammül eder ve fayda görür.

Antiphlogistine kullanılır kullanılmaz ihtikan azalmağa başlar, teneffüs kolaylaşır, öksürük azalır ve ağrı kalmaz.

ANTIPHLOGISTINE

Numune ve edebiyat için :

THE DENVER CHEMICAL MFG. COMPANY
163 Varick Street, New York, N.Y.

Leonidas Hazapis & Co.,
Galata, Perşembe Pazar, Aslan Han 1-2 İstanbul

İsim :

Adres :

TONISAN

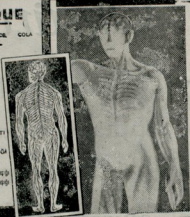
ELIXIR

TONIQUE
PHOSPHATE - ARSENIC - COLA

NEVRASTEAL
HISTERI
ZAFİYET
ANEMİ
MALARYA
İŞTİHAZSIZLIK
MAD NASTALIKLAR
NARAHETİ

ÇOCUKLARDA
NİVSÖNEMA GERİLİĞİ

Her günde 3 çorba kaşığı
Her gece yatmadan önce 3 tatlı kaşığı

Alınması kolay Eleksir halinde

MÜSEKİNİ ÂŞAP

SEDINA

Nevrasteal, Histeri; Sar'a; Uykusuzluk; Çarpıntı; Başdönmesi; Baygınlık; asabî teşevvüşat hallerinde

Günde 4 tatlı kaşığı

Her ecza deposu ve eczanede bulunur.

Galata Posta kutusu 1288